

MARNO JÁNOS

Forró vacsora

Sz Cs-nek

Ássuk a gödröt halott barátommal,
s közben nagyokat ásítózunk. Nyár van.
Ha becsukom a szemem, azonnal
szemétdomb támad a fejemben. Nincs
rajtunk semmi az alsónadrágon
kívül. Nyitva csakúgy unom a világot,
mint magam. Vajon ha élne a barátom,
megkérdezném-e tőle, hogy mi esik
kívül az alsónadrágunkon? Dehog-
is kérdezném, ismerve ingerült
szemérmességű fekete humorát.
Sőt, előbb csapna meg az előszele
a szélütésnek, mely odafent végzett
vele Északon, ahonnan Ady oly
fennhéjázva kölcsönzött magának
titkot, lidércfényt, idegenséget.
Jobb hát, ha mégis becsukom a szemem,
és anélkül, hogy turkálni kezdenék
a szemétdombban, talán találok benne
valami élénkebb színű, idegen
hulladékot is, mely még nem olvadt bele
a dombba elég szervesen, inkább
ellenkezőleg: mintha kiállna belőle,
s nemcsak kirína, hanem kimeredne,
úgyszólván a szemétdomb nyele gyanánt.
Halott barátom egyszercsak ásójának
támaszkodva azt kérdezi tőlem,
mit szólnék egy kis forró ebédhez.
A kérdéssel meglep, hiszen tudja rólam,
hogy én legkorábban alkonyatkor,
a madarak vacsoraidejében állok
neki enni. Addig lenni is terhemre
van, úgy a bőrömben, mint a belemben.
Ásni üres gyomorral elások nap-
estig ellenben – nézek rá hunyorgó
szemmel a delelő napfényben. Jó,
mondja, később visszatérünk még rá. Hát-
ha mellénk szegődik addig a szerencse.
Egy távoli gondolat, ami idővel
elbomlott, s ránk maradt koncnak itt a nyelve.
És nem a füle, az csak félrevinné
a hasonlatot, Lynch jönne vele, Van Gogh
lelkészete a krumplibányászaival
(ez a lázas, lírai torkoskodás!),
s sodorna rövidesen a *Sikolyhoz!*
Két kézzel fogva fel az állkapcsot, mely
egy roppant ásítástól kiugorhatott

MARNO JÁNOS (1949) Budapest

a helyéből, megneszelve egyben, ahogy
 Munch is rágódott még rajta soká,
 A természet sikolyát. A fjordok felől
 talán, azoknak messzire ér a keze.
 Ajkamat éri a gödör széle, mikor
 megérkezik a barátom fojtott
 szavakkal: Rendben, legyen forró vacsora!
 Addig eláthatjuk magunkat bőven
 mélyebbre, hűsölni a földben, s akkor
 már itt se vagyunk. Távollétünkben
 érkezik meg az égett mészszállítmány.
 Mért üt ez annyira szíven? Most is
 látom, ahogy jössz-mész az üres telken,
 földje gazos, szikkadt, egyenetlen,
 a ház még nem, csak a lelked rajta,
 fehér alsódban, romos szandálban,
 melynek leválóban lifeg a talpa.
 Még augusztusban járunk. Némábban,
 mint egy fuvalatnyi (tollpihényi) szél-
 lökés. Estére ott a nyelvünk hegyén
 a parányi tövisformájú lapocska,
 ferdén, oldalazva haladunk a hegynek
 fel, egyre mélyebbre hatolva be
 a sűrűbe, ahol a lomboktól már
 nemigen látni az eget. Esetleg nincs
 is ég, gondolná az ember. Gondolhat
 bármit, az úgy is van. Az erdőben nagy
 a meleg, a sűrűség s a tágasság,
 hol emészttem magam, hol a vacsorát,
 cserélgetik helyüket a morzsák,
 társamat tavaly elhamvasztották, év
 elején. Elég az ember. Megtelik
 vele éjjel az erdő, majd az is leég,
 s akkor egy tisztáson heverednek le
 nézni hanyatt az augusztusi égboltot.
 Te is látod, amit én látok? mondom
 oly halkán, hogy magam se nagyon halljam,
 amit mondok, mert bántó zsvajjal
 járhat még a gondolat is az agyban,
 s az én halott barátom mindig avval
 fojtotta bele társába a szót, hogy
 ő maga sosem válaszolt, csak némább
 lett még, mint amilyen addig volt. Most meg
 szinte a szavamba vágva sóhajt fel,
 azt mondja, Milyen szép a hangod! Az én
 rekedt hangom, az övé, a halotté,
 mint a bársony, sötétlila, kanapé
 jókora háttámlája egy rendház
 folyosóján... Ugyanazt látjuk-e vajon?
 intéztem volna hozzá a kérdést. Rossz
 kérdés, jól tette, hogy közberontott
 a hangom méltatásával, torkomra
 forrasztva a szót. Hangszáلامon most
 egy polip tenyészkedik, rajta múlik,

mikor s hogyan szaladhat ki akármi
 a számon, mit árulok el például
 magáról a vacsoráról, mely a nyári
 égboltból szitát varázsolt fölébünk
 azon a lejtős tisztáson, és talány
 maradt, hogy átlátunk-e azon a szitán
 vagy legföljebb átlátszhatunk rajta,
 vagy a vaglyagosság vakvágányán esik
 le, hogy csupán nézőpontja válogatja.
 Hajnalodott. Lejtőnk végén épp a hegy-
 oldalt átfúró vasúti alagút
 szája, egy sínpár kanyarult ki öles
 karéjjal belőle – s akkor mint egy zöld
 nyílvesző hasított a karéj mentén
 az alvó falu felé az első kakas-
 szó, s erre végre összemoszolyogtunk.
 Holott nem jött még el a vacsora vége.
 Halott barátom ásított a csontjait
 ropogtatva, magamra nem emlékszem,
 feküdtem tovább, vagy indulhattam éppen,
 a kelő nap mintha napokig váratott
 volna még magára az égen, boltja
 tartósan redőzött, középpütt fakó
 rózsaszínre váltott, harsány mosolyra
 fakasztva halott barátomat, amint
 egymásra néztünk, mintegy a vacsora
 asztalbontásának a rítusától
 elgémberedetten. Nem hültünk meg
 az asztalnál fektünkben, a természet
 nem fordult ellenünk a kéz-, sem a láb-
 fejünkben – magunk válhattunk ott el
 némelyütt a természet újrameszelt
 falától tapétafigurák gyanánt,
 szemre csüggedten, mint anyánk vagy apánk,
 ha nagy hirtelen egyikre, másokra
 látszott ütni, ütődöttebb szóval élve,
 hajazni szájtáti koponyaformánk.

